

Sprawa C-307/19**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 98 par. 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej****Data wpływu:**

11 kwietnia 2019 r.

Sąd odsyłający:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Chorwacja)

Data orzeczenia, na mocy którego składa się wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

26 marca 2019 r.

Strona powodowa:

Obala i lučice d.o.o.

Strona pozwana:

NLB Leasing d.o.o.

Przedmiot postępowania głównego

Postępowanie cywilne jest prowadzone o zapłatę świadczenia głównego, które dotyczy zapłaty za dzienny bilet parkingowy w kwocie 84,00 HRK za parkowanie samochodu osobowego 30 czerwca 2012 r. na drodze publicznej w Zadarze (Chorwacja)

Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Wniosek o wykładnię prawa Unii na podstawie art. 267 TFUE.

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy jest dopuszczalne, żeby notariusze dokonywali doręczenia dokumentów w zastosowaniu rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach

członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych, w przypadku gdy notariusze doręczają swoje decyzje w sprawach, co do których nie ma zastosowania rozporządzenie nr 1215/2012, z uwagi na to, że gdy notariusze w Republice Chorwacji wykonują kompetencje powierzone im przez prawo krajowe w zakresie postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie „dokumentów autentycznych”, nie są oni objęci zakresem pojęcia „sądu” w rozumieniu rzeczonoego rozporządzenia nr 1215/2012. Skoro mianowicie notariusze nie są objęci zakresem pojęcia „sądu” zgodnie z rozporządzeniem nr 1215/2012, czy mogą oni w ramach kompetencji powierzonych im przez prawo krajowe w zakresie postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie „dokumentów autentycznych” stosować zasady doręczania dokumentów na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1393/2007?

- 2) Czy parkowanie na ulicy i na drodze publicznej, kiedy prawo do pobierania opłaty przewidują Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawa o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i normy dotyczące wykonywania działalności komunalnej jako działalności publicznej, może być uznane za wchodzące w zakres spraw cywilnych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona), które reguluje kwestię jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, biorąc pod uwagę w szczególności fakt, że jeśli zostanie się pojazd bez biletu parkingowego albo z nieważnym biletem parkingowym, natychmiast powstaje obowiązek zapłaty za dzienny bilet, jak gdyby pojazd był zaparkowany przez cały dzień, niezależnie od dokładnego czasu korzystania z miejsca parkingowego, oraz że taka należność za bilet dzienny zawiera element sankcji, a w niektórych państwach członkowskich takie parkowanie uważa się za wykroczenie drogowe?
- 3) Czy w uprzednio wskazanych sporach sądowych dotyczących parkowania na ulicy i drodze publicznej, kiedy prawo do pobierania opłat przewidują Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawa o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i normy dotyczące wykonywania działalności komunalnej jako działalności publicznej, sądy mogą dokonywać doręczeń dokumentów pozwanym do innych państw członkowskich na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

Gdyby na podstawie powyższych pytań orzeczono, że takie parkowanie wchodzi w zakres spraw cywilnych, przedkłada się dodatkowe pytania:

- 4) W niniejszej sprawie stosuje się domniemanie zawarcia umowy przez sam fakt parkowania na ulicy na miejscu oznakowanym znakami poziomymi

i/lub pionowymi, to znaczy uważa się, że przez sam fakt parkowania zostaje zawarta umowa, a jeśli nie uiszczy się opłaty godzinowej za parkowanie, trzeba zapłacić za bilet dzienny. W związku z tym pojawia się pytanie, czy to domniemanie zawarcia umowy przez sam fakt parkowania i zgody na zapłatę za bilet dzienny, jeśli nie wykupi się biletu godzinowego za parkowanie lub jeśli upłynie czas, na jaki bilet ten został kupiony, jest sprzeczne z podstawowymi zasadami dotyczącymi świadczenia usług z art. 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i dorobkiem prawnym Unii Europejskiej?

- 5) Parkowanie miało w niniejszej sprawie miejsce w Zadarze, więc istnieje określony związek między tą umową a sądem Republiki Chorwacji. Czy jednak takie parkowanie jest „usługą” w rozumieniu art. 7 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, skoro pojęcie usługi oznacza, że strona świadcząca usługę wykonuje określoną działalność, czyli wykonuje określoną czynność odpłatnie, przez co pojawia się pytanie, czy czynność powoda była wystarczająca, aby uznać ją za usługę? Gdyby nie istniała jurysdykcja szczególna sądu w Republice Chorwacji na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, wówczas postępowania musiałyby być prowadzone przed sądem miejsca zamieszkania pozwanego.
- 6) Czy parkowanie na ulicy i drodze publicznej, kiedy prawo do pobierania opłaty przewidują Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawa o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i normy dotyczące wykonywania działalności komunalnej jako działalności publicznej, a opłata jest pobierana tylko przez określony okres w ciągu dnia, może być uznane za umowę najmu nieruchomości w rozumieniu art. 24 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012?
- 7) Gdyby w niniejszej sprawie nie można było przyjąć wskazanego uprzednio domniemania, że do zawarcia umowy doszło przez sam fakt parkowania (pytanie czwarte), to czy taki rodzaj parkowania, gdzie uprawnienie do pobierania opłaty za parkowanie wynika z Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i przewidziane jest opłacenie biletu dziennego, jeśli z góry nie opłaci się biletu godzinowego za parkowanie albo jeśli upłynie czas, za który ten bilet był opłacony, można by uznać za czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego w rozumieniu art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012?
- 8) W niniejszej sprawie fakt parkowania miał miejsce przed przystąpieniem Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej, a mianowicie 30 czerwca 2012 r. o godzinie 13:02, dlatego pojawia się pytanie, czy rozporządzenia dotyczące stosowania prawa właściwego, czyli rozporządzenie nr 593/2008 lub rozporządzenie nr 864/2007, mogą mieć zastosowanie w niniejszej sprawie z uwagi na temporalny zakres obowiązywania tych rozporządzeń?

Gdyby Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej był właściwy do udzielenia odpowiedzi w kwestii stosowania prawa materialnego, wówczas przedkłada się kolejne pytanie:

- 9) Czy domniemanie zawarcia umowy przez sam fakt parkowania i zgody na zapłatę biletu dziennego, jeśli nie kupi się biletu godzinowego za parkowanie lub jeśli upłynie czas, na który bilet został opłacony, jest sprzeczne z podstawowymi zasadami dotyczącymi świadczenia usług z art. 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i pozostałym dorobkiem prawnym Unii Europejskiej niezależnie od tego, czy właściciel pojazdu jest osobą fizyczną czy prawną? Innymi słowy, czy w kwestii stosowania prawa materialnego w przedmiotowej sytuacji prawnej mogą mieć zastosowanie zasady wyrażone w art. 4 rozporządzenia nr 593/2008 (przy czym w aktach sprawy nie ma dowodu, że strony uzgodniły kwestię prawa właściwego)?
- jeśli mamy do czynienia z umową, to czy w przedmiotowej sprawie chodzi o umowę o świadczenie usług, to znaczy czy taka umowa w sprawie parkowania mogłaby być uważana za usługę, o której mowa w art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 593/2008?
  - ewentualnie [,] czy rozpatrywane parkowanie można uznać za umowę korzystania z nieruchomości w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 593/2008?
  - ewentualnie [,] gdyby do rozpatrywania parkowania miał zastosowanie art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 593/2008, pojawia się pytanie, co w niniejszej sprawie jest świadczeniem charakterystycznym, ponieważ powód zasadniczo tylko oznakował powierzchnię ulicy [przeznaczoną] do parkowania i pobiera opłatę za parkowanie, podczas gdy pozwany parkuje i płaci za parking. Gdyby bowiem uznać, że świadczeniem charakterystycznym jest świadczenie powoda, wówczas miałoby zastosowanie prawo Republiki Chorwacji, a jeśli świadczeniem charakterystycznym byłoby świadczenie pozwanego, wówczas miałoby zastosowanie prawo Republiki Słowenii. Jednakże z uwagi na to, że prawo do pobierania opłaty za parking w tym przypadku jest uregulowane przez prawo Republiki Chorwacji, z którym ma ono zatem ściślejszy związek, to czy w rozpatrywanej sprawie miałyby jednak zastosowanie dodatkowo zasada z art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 593/2008[?]
  - gdyby chodziło o zobowiązanie pozaumowne na podstawie rozporządzenia nr 864/2007, to czy takie zobowiązanie pozaumowne może być uznane za szkodę, w związku z czym prawo właściwe należałoby ustalać na podstawie art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 864/2007?

- ewentualnie, czy taki rodzaj parkowania można by uznać za bezpodstawne wzbogacenie, w związku z czym prawo właściwe należałoby ustalać na podstawie art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 864/2007?
- ewentualnie, czy taki rodzaj parkowania można by uznać za prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia, w związku z czym prawo właściwe należałoby ustalać na podstawie art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 864/2007?
- ewentualnie, czy taki rodzaj parkowania można by uznać za culpa in contrahendo pozwanego, w związku z czym prawo właściwe należałoby ustalać na podstawie art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 864/2007?

Powołane w sprawie przepisy prawa Unii

Artykuł 56 TFUE

Artykuł 4 ust. 1, art. 10 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozaukłonowych („Rzym II”) (Dz.U. 2007, L 199, s. 40) (Chorwackie wydanie specjalne: Rozdział 19 Tom 006, s. 73; dalej w tekście: rozporządzenie nr 864/2007)

Rozporządzenie nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz.U. 2007, L 324, s. 79) (Chorwackie wydanie specjalne: Rozdział 19 Tom 007, s. 171; dalej w tekście: rozporządzenie nr 1393/2007), zmienione rozporządzeniem Rady (UE) nr 517/2013 z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. 2013, L 158, s. 1) (Chorwackie wydanie specjalne: Rozdział 1 Tom 010, s. 31)

Artykuł 4 ust. 1 lit. b) i c) oraz art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. 2008, L 177, s. 6) (Chorwackie wydanie specjalne: Rozdział 19 Tom 006, s. 109 i poprawka Dz.U. 2015, L 66, s. 22; dalej w tekście: rozporządzenie nr 593/2008)

Artykuł 7 ust. 1 i 2 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1) (Chorwackie wydanie specjalne: Rozdział 19 Tom 011, s. 289 i poprawki Dz.U. 2014, L 160, s. 40 i Dz.U. 2016, L 202, s. 57; dalej w tekście: rozporządzenie nr 1215/2012), zmienione

rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 542/2014 z dnia 15 maja 2014 r. (Dz.U. 2014, L 163, s. 1) i rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/281 z dnia 26 listopada 2014 r. (Dz.U. 2015, L 54, s. 1)

Powołane w sprawie przepisy prawa krajowego

Artykuł 1 Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego] („Narodne novine” nr 67/2008, 48/2010 i 74/2011) stanowi, że ta ustawa określa podstawowe zasady wzajemnych relacji, zachowania uczestników i innych podmiotów w zakresie ruchu drogowego, podstawowe warunki, które muszą spełniać drogi w zakresie bezpieczeństwa ruchu, zasady ruchu drogowego, system oznakowania drogowego i sygnałów, które dają osoby upoważnione. Artykuł 5 ust. 1 pkt 6 stanowi, że jednostki samorządu lokalnego i terytorialnego (regionalne), zgodnie z przepisami niniejszej ustawy oraz po uprzednim uzyskaniu zgody ministerstwa właściwego do spraw wewnętrznych regulują ruch na swoim obszarze w taki sposób, że wyznaczają powierzchnie parkingowe i sposób parkowania, zakazy parkowania i miejsca ograniczonego parkowania.

Artykuł 1 ust. 2 Zakon o komunalnom gospodarstvu [ustawy o gospodarce komunalnej] („Narodne novine” nr 36/1995, 109/1995, 21/1996, 70/1997, 128/1999, 57/2000, 129/2000, 59/2001, 26/2003 - Zakon o komunalnom gospodarstvu [ustawa o gospodarce komunalnej] (tekst ujednolicony), 82/2004, 110/2004, 178/2004, 38/2009, 79/2009, 153/2009, 153/2009, 49/2011, 84/2011, 90/2011 i 144/2012) określa, że przez gospodarke komunalną w rozumieniu tej ustawy rozumie się wykonywanie działalności komunalnej, zwłaszcza świadczenie usług komunalnych będących w interesie osób fizycznych i prawnych oraz finansowanie budowy i utrzymywania obiektów oraz urządzeń infrastruktury komunalnej jako całościowego systemu na terenie gmin, miast i Miasta Zagrzebia, jak i żupanii (regionów), kiedy ta ustawa tak stanowi.

Artykuł 3 Zakon o komunalnom gospodarstvu [ustawy o gospodarce komunalnej] stanowi, że działalnością komunalną w rozumieniu tej ustawy są m. in. zaopatrzenie w wodę pitną, kanalizacja i oczyszczanie ścieków, publiczny transport pasażerski, utrzymanie czystości, wywóz odpadów komunalnych, oświetlenie publiczne i konserwacja miejsc publicznych.

Odluka o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru [uchwała dotycząca organizacji i sposobu pobierania opłat za parkowanie w Mieście Zadar] („Dziennik urzędowy Miasta Zadar” nr 4/2011) ustanawia strefy parkowania, czas, kiedy są pobierane opłaty za parkowanie na ulicznych parkingach publicznych oraz cenę za godzinę parkowania.

Artykuły 550 do 578 Zakon o obveznim odnosima [ustawy o zobowiązaniach] („Narodne novine” nr 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015 i 29/2018) regulują

umowę najmu. Umowa najmu nieruchomości musi być zawarta w formie pisemnej.

Przepisy te określają z jednej strony, że wynajmujący zobowiązuje się wydać najemcy i utrzymywać rzecz w stanie przydatnym do umówionego użytku. W celu utrzymania rzeczy w stanie przydatnym do umówionego użytku wynajmujący jest zobowiązany na swój koszt z zachowaniem terminu wykonać potrzebne naprawy, a najemca jest zobowiązany to umożliwić. Lecz nakłady za drobne naprawy i nakłady za zwykłe używanie rzeczy ponosi najemca.

Z drugiej strony najemca jest zobowiązany płacić czynsz w umówionych w umowie lub w ustawie terminach, a w przypadku braku postanowienia umownego lub przepisu w ustawie, tak jak jest zwyczajowo przyjęte w miejscu przekazania rzeczy najemcy. Jeśli nie zostało inaczej umówione lub przewidziane w przepisach, czynsz płaci się po upływie czasu najmu, lub raz na pół roku, jeśli umowa została zawarta na co najmniej rok. Jeśli zawarto umowę na czas nieokreślony, a nie umówiono się inaczej, czynsz jest płatny miesięcznie. W sytuacji niepłacenia czynszu i pozostałych opłat z umowy najmu, wynajmującemu nieruchomość przysługuje prawo zastawu na rzeczach wniesionych przez najemcę, które mogą być przedmiotem egzekucji i może je zatrzymać do czasu uregulowania tych opłat. Umowa najmu, której czas trwania nie został ustalony, ani nie można go określić na podstawie okoliczności lub miejscowych zwyczajów wygasa poprzez jej wypowiedzenie, które może złożyć każda strona z zachowaniem określonego terminu, a jeśli termin wypowiedzenia nie został określony w umowie albo ustawie lub miejscowych zwyczajach, wynosi on osiem dni w przypadku najmu ruchomości i trzydzieści dni w przypadku najmu nieruchomości, z tym, że wypowiedzenie najmu nieruchomości wręcza się w formie pisemnej.

Zwięzłe omówienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

- 1 30 czerwca 2012 r. o godzinie 13:02 pozwany parkował na drodze publicznej na ulicy w Zadarze, Chorwacja, samochód osobowy, za co nie opłacił z góry biletu parkingowego, więc powód podczas kontroli wystawił mu dzienny bilet parkingowy, za który następnie pozwany nie zapłacił.
- 2 20 lutego 2017 r. powód wszczął postępowanie egzekucyjne przed notariuszem z Puli poprzez wniesienie wniosku o wszczęcie egzekucji na podstawie dokumentu autentycznego.
- 3 8 marca 2017 r. notariusz, postępując zgodnie z wnioskiem o wszczęcie egzekucji na podstawie dokumentu autentycznego, wydał nakaz egzekucyjny wydany na podstawie dokumentu autentycznego, w którym nakazał pozwanemu zapłatę na rzecz powoda 84,00 HRK na poczet świadczenia głównego za dzienny bilet oraz kwotę 1235,00 HRK na poczet powstałych kosztów postępowania oraz dodatkowo kwotę 506,25 HRK na poczet przewidywalnych kosztów postępowania.

- 4 Doręczenie nakazu egzekucyjnego wydanego na podstawie dokumentu autentycznego zostało dokonane jako list polecony za potwierdzeniem odbioru, a pozwany wniósł sprzeciw od tej decyzji, w związku z czym sprawę skierowano do właściwego sądu gospodarczego, który uchylił nakaz egzekucyjny wydany na podstawie dokumentu autentycznego w części, w której nakazano egzekucję, a postępowanie toczyło się dalej jako postępowanie cywilne wszczęte na skutek wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Trgovački sud u Pazinu [sąd gospodarczy w Pazinie] stwierdził, że jest niewłaściwy i przekazał sprawę do rozpatrzenia Trgovački sud u Zadru [sądowi gospodarczemu w Zadarze]. Trgovački sud u Zadru [sąd gospodarczy w Zadarze] powołał się na konflikt jurysdykcji i przekazał sprawę Visoki trgovački sud Republike Hrvatske [apelacyjnemu sądowi gospodarczemu Republiki Chorwacji] w celu wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Zwięzłe omówienie uzasadnienia pytań prejudycjalnych

- 5 Choć świadczenie główne ma małą wartość, w praktyce sądowej istnieje wiele podobnych spraw, a odpowiedzi na zadane pytania nie są tak oczywiste, by nie pozostawiać uzasadnionych wątpliwości, dlatego też z uwagi na to, że Visoki trgovački sud Republike Hrvatske [apelacyjny sąd gospodarczy Republiki Chorwacji] jest sądem ostatniej instancji w tym postępowaniu, zdecydowano, aby w kwestii wszystkich pojawiających się pytań złożyć niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, aby ustalić czy w ogóle istnieje jurysdykcja sądu chorwackiego do wydania orzeczenia w niniejszej sprawie oraz jeśli sąd jest właściwy do wydania orzeczenia, wówczas ewentualnie pojawia się pytanie na podstawie jakich zasad ustala się stosowanie właściwego prawa materialnego.

Pytanie pierwsze

- 6 W wyroku Trybunału z dnia 9 marca 2017 r., Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193) zajęto stanowisko, że rozporządzenie nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że notariusze wykonujący w Chorwacji kompetencje powierzone im przez prawo krajowe w ramach postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie „dokumentów autentycznych” nie są objęci zakresem znaczeniowym pojęcia „sądu” w rozumieniu rzeczzonego rozporządzenia.
- 7 Zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 notariusz w postępowaniu głównym doręczył pozwanemu nakaz egzekucyjny z dnia 8 marca 2017 r. wydany na podstawie dokumentu autentycznego listem poleconym,.
- 8 Ponieważ, z jednej strony, na podstawie art. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 ma ono zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych kiedy konieczne jest przekazanie dokumentu sądowego lub pozasądowego z jednego państwa członkowskiego do drugiego, po to by go doręczyć, a z drugiej strony biorąc pod uwagę fakt, że notariusze w Republice Chorwacji wykonujący w Chorwacji kompetencje powierzone im przez prawo krajowe w ramach postępowań

egzekucyjnych prowadzonych na podstawie „dokumentów autentycznych” nie są objęci zakresem znaczeniowym pojęcia „sądu” w rozumieniu rozporządzenia nr 1215/2012, pojawia się pierwsze pytanie, czy notariuszom wolno dokonywać doręczeń dokumentów w drodze zastosowania rozporządzenia nr 1393/2007, w przypadku gdy doręczają swoje decyzje w sprawach, co do których nie stosuje się rozporządzenia nr 1215/2012.

- 9 Innymi słowy, z uwagi na to, że notariusze nie są objęci zakresem znaczeniowym pojęcia „sądu” w rozumieniu rozporządzenia nr 1215/2012, to czy mogą oni w ramach kompetencji powierzonych im przez prawo krajowe w zakresie postępowań egzekucyjnych prowadzonych na podstawie „dokumentów autentycznych” stosować zasady dotyczące doręczania dokumentów na podstawie rozporządzenia nr 1393/2007?

Pytanie drugie i trzecie

- 10 Następnie pojawia się pytanie, czy w niniejszym przypadku parkowanie ze swojej natury wchodzi w zakres spraw cywilnych lub handlowych.
- 11 W niniejszej sprawie oczywiste jest, że uprawnienie powoda do pobierania opłat za parkowanie jest oparte na normach Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego]. Na podstawie uprawnień określonych w art. 5 ust. 1 pkt 6 tej ustawy wszystkie gminy i miasta podjęły uchwały dotyczące powierzchni parkingowych i przekazały swoje uprawnienia władze założonym komunalnym spółkom handlowym, by pobierały opłaty za parkowanie. Wymienione uchwały dotyczące powierzchni parkingowych, w których określa się opłaty za parkowanie, są oparte na publicznych uprawnieniach władczych, zarówno w oparciu o Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawę o bezpieczeństwie ruchu drogowego] jak i zasady wykonywania działalności komunalnej, które reguluje Zakon o komunalnom gospodarstvu [ustawa o gospodarce komunalnej].
- 12 Na mocy Odłuka o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru [uchwały dotyczącej organizacji i pobierania opłat parkingowych w Mieście Zadar] powód jako spółka handlowa wykonująca działalność komunalną, założona przez Miasto Zadar, jest upoważniony do pobierania opłat za parkowanie. Przedmiotowa uchwała zawiera między innymi: zasady pobierania opłat za parkowanie na ulicznych parkingach publicznych, to znaczy na jezdni i chodniku specjalnie oznakowanych znakami poziomymi i/lub pionowymi zgodnie z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa ruchu jak i na publicznych parkingach znajdujących się poza jezdnią. W rzeczonyj uchwale (jak i w innych identycznych uchwałach innych miast i gmin) są określone strefy parkowania, czas kiedy jest pobierana opłata za parkowanie na ulicy, cena za godzinę parkowania w każdej strefie, ewentualne ograniczenia czasu parkowania w określonej strefie, jak i cena dziennego biletu parkingowego, jeśli na parkingu zostanie się pojazd bez biletu parkingowego albo z nieważnym biletom

parkingowym. Przy czym biletu dziennego nie można kupić z góry na cały dzień, choć znajduje się on w cenniku.

- 13 Choć w niniejszej sprawie pojazd zastano na parkingu o godzinie 13:02, powód żąda od pozwanego zapłaty ceny za bilet dzienny, tak jakby pojazd był zaparkowany cały dzień. Zatem na podstawie uprawnień wynikających z przepisów bezwzględnie obowiązujących, to znaczy z Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego], w stosunku do użytkowników została jednostronnie ustalona cena parkowania z tym, że jest ona, jeśli nie zostanie dobrowolnie uregulowana za każdą godzinę parkowania, ustalona za cały dzień parkowania bez względu na to jak długo pojazd był zaparkowany. Dlatego można dojść do wniosku, że mowa o przepisie zawierającym sankcję, to znaczy o zapłacie swojego rodzaju kary, za to, że zapłaciło się z góry dobrowolnie za parkowanie za każdą godzinę parkowania lub upłynął czas, za który została uiszczona opłata parkingowa.
- 14 W chorwackim orzecznictwie w takich sytuacjach do parkowania na ulicy stosuje się domniemanie zawarcia umowy, ponieważ uważa się, że użytkownicy poprzez sam fakt parkowania w miejscu publicznym, na którym są oznakowania miejsca parkingowego, zawierają umowę. Parkowanie w takich miejscach jest płatne w określonym czasie w ciągu doby (zatem nie przez 24 godziny na dobę), a cena za parkowanie jest ustalona zgodnie ze strefą miejsca parkingowego. Obowiązkiem osoby, która zaparkowała pojazd, jest opłacenie biletu parkingowego na określony czas (w zależności od strefy parkowania), a jeśli zastanie się pojazd bez opłaconego biletu, wówczas pobiera się opłatę za dzienny bilet parkingowy.
- 15 Uważa się, że w kwestii zawierania umów dotyczących pobierania opłat za taki rodzaj parkowania właściwe są sądy powszechne rozpatrujące sprawę w postępowaniu cywilnym, lecz w części państw członkowskich mamy to do czynienia z odpowiedzialnością za wykroczenie, to znaczy orzekane są kary w przypadku parkowania na publicznych drogach oznakowanych jako miejsca do parkowania i ta odpowiedzialność za wykroczenie oznacza konieczność zapłaty znacznie większej kwoty w stosunku do tej, którą by się z góry dobrowolnie zapłaciło.
- 16 Pobieranie opłat za parkowanie w większości przypadków określają i realizują jednostki administracji lokalnej (miasta), na które zostały przeniesione uprawnienia policji i straży miejskiej dotyczące pobierania opłat za te drobne wykroczenia drogowe. W Chorwacji osoby prawne uprawnione do pobierania opłat za parking (w niniejszej sprawie jest nią powód) za pośrednictwem kontrolerów systemowo dokonują obchodów parkingów na ulicach i sprawdzają, czy pojazd ma opłacony bilet parkingowy lub czy upłynął czas, na który bilet został opłacony i jeśli zauważą pojazd, za który nie została uiszczona opłata za parking, wystawiają dzienny bilet parkingowy. Ci kontrolerzy są osobami fizycznymi, które pozostają w stosunku umownym (umowa o pracę lub umowa o dzieło) z osobami prawnymi, które jednostki administracji lokalnej lub

samorządu terytorialnego upoważniły do prowadzenia działalności polegającej na pobieraniu opłat za parking.

- 17 Zatem w niniejszej sprawie nie chodzi o parkowanie na urządzonych parkingach – gdzie użytkownicy mają dostęp do urządzonego miejsca parkingowego, które jest odgrodzone i uporządkowane oraz otrzymują określone potwierdzenie, że zaparkowali lub potwierdzenie o czasie wjazdu na ten parking – w przypadku którego nie jest sporne, że chodzi o parkowanie stanowiące klasyczną umowę prawa cywilnego i zgodnie z tym wchodzącą w zakres spraw cywilnych.
- 18 Dodatkowa różnica między parkowaniem w niniejszej sprawie a klasyczną umową prawa cywilnego leży w czasie i sposobie płacenia za parkowanie, ponieważ w przypadku parkowania uregulowanego na podstawie Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego] po zaparkowaniu należy natychmiast kupić bilet parkingowy w parkometrze znajdującym się w miejscu publicznym (lub wysłać wiadomość SMS w celu zapłaty za parking), za z góry określony czas natychmiast po zaparkowaniu. Jeśli czas, na który został opłacony bilet, upłynął, płaci się za bilet dzienny (np. w przypadku zaparkowania o godzinie 15:05 i opłacenia biletu na godzinę, to znaczy do godziny 16:05 o godzinie 16:25 osoba parkująca otrzyma wezwanie do zapłaty w pełnej kwocie biletu dziennego, to znaczy musi zapłacić za cały dzień parkowania niezależnie od tego, że np. wcześniej opłaciła godzinę parkowania i że opłaty w tym miejscu pobiera się na przykład tylko do godziny 17:00).
- 19 Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie powód twierdzi, że parkowanie przez pozwanego miało miejsce 30 czerwca 2012 r. o godzinie 13:02 i że powód żąda zapłacenia kwoty takiej jakby przedmiotowy pojazd był zaparkowany cały dzień, można z tego wywnioskować, że to żądanie wywiera efekt sankcji, ponieważ płaci się za bilet dzienny, choć bardzo prawdopodobnie ten pojazd nie był zaparkowany cały dzień, tylko osoba, która kontrolowała, czy jakiś pojazd nie ma biletu, zauważyła go dopiero o godzinie 13:02. Natomiast naliczanie opłaty za parkowanie, która jest dobrowolnie uzgodniona, zaczyna się w momencie, kiedy pojazd wjeżdża na parking, i jest ona pobierana przy wyjeździe z parkingu, a cena parkowania obejmuje tylko czas od wjazdu na parking do wyjazdu z parkingu.
- 20 Trybunał w wyroku z dnia 14 października 1976 r., LTU (C-29/76, EU:C:1976:137) podkreślił, że pojęcie sprawy cywilnej lub handlowej jest autonomicznym pojęciem, które nie zależy od prawa wewnętrznego państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie. Podkreślił, że niektóre sytuacje między osobami prawa publicznego (niezależnie od tego czy są zorganizowane jako spółki handlowe) i osobami prawa prywatnego mogą podpadać pod stosowanie rozporządzenia, lecz nie w sytuacji, gdy osoba prawa publicznego działa wykonując swoje uprawnienia władcze. Dzieje się tak zwłaszcza w przypadku, gdy sprawa dotyczy korzystania z usług publicznych, to znaczy korzystania z instalacji, kiedy taka usługa jest obowiązkowa i wyłączna oraz kiedy cena za tę usługę lub metoda obliczenia tej ceny jest jednostronnie określona w stosunku do użytkowników.

- 21 W wyroku z dnia 16 grudnia 1980 r., Rüffer (C-814/79, EU:C:1980:291), dodatkowo zostało wyjaśnione pojęcie sprawy cywilnej i podkreślono, że także w tej sprawie ma miejsce postępowanie między osobą prawa publicznego i osobą prywatną, w którym osoba publiczna działa na podstawie swoich uprawnień władczych, niezależnie od faktu, że dochodzi się tylko zwrotu kosztów wyciągnięcia statku i jego holowania, w związku z czym takie postępowanie nie może być uznane za „sprawę cywilną i handlową”. Aby uznać spór między osobą prawa publicznego a osobą prywatną za „sprawę cywilną i handlową”, w postępowaniu należy zapewnić, na tyle, na ile jest to możliwe, aby prawa i obowiązki, które wynikają z tej sytuacji zarówno dla państwa jak i dla osoby prywatnej, były równe i ujednolicone.
- 22 W niniejszej sprawie nie jest sporne, że pozwany jest osobą prawa prywatnego, że powód jest osobą prawną założoną przez Miasto Zadar, by wykonywać działalność komunalną, oraz że uprawnienie do pobierania opłat wynika z Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego] jako bezwzględnie obowiązującego przepisu. Cena za korzystanie z parkingu jest określona jednostronnie w stosunku do właścicieli pojazdów i jest to wyłączny sposób postępowania, jeśli chce się zaparkować na ulicy (liczba i dostępność zorganizowanych miejsc parkingowych, które nie są na ulicy w miastach, jest wyjątkowo mała). Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie mowa o zapłacie biletu dziennego, która zawiera element sankcji, ponieważ nie jest ustalona w oparciu o czas parkowania, lecz tak jakby pojazd był zaparkowany cały dzień, choć zastano go na miejscu parkingowym o godzinie 13:02, pojawia się pytanie o jurysdykcję sądów chorwackich do wydania orzeczenia, to znaczy pytanie, czy orzeczenia wydane przez sądy mogłyby podlegać egzekucji w innych państwach członkowskich, czy też powodowie muszą wszczynać postępowania przed sądem miejsca zamieszkania pozwanego.
- 23 Z uwagi na powyższe oraz na stanowiska wyrażone w wyrokach C-29/76 i C-814/79 pojawia się pytanie, czy parkowanie na ulicy i drodze publicznej, gdy prawo do pobierania opłat jest przewidziane w Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawie o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i normach dotyczących wykonywania działalności komunalnej jako działalności publicznej, może być uznane za sprawę cywilną w rozumieniu rozporządzenia nr 1215/2012, zwłaszcza kiedy weźmie się pod uwagę fakt, że jeśli zastanie się pojazd bez biletu parkingowego albo z nieważnym biletem parkingowym, natychmiast powstaje obowiązek zapłaty za dzienny bilet, jakby pojazd był zaparkowany cały dzień, niezależnie od dokładnego czasu korzystania z miejsca parkingowego.
- 24 Pojawia się także pytanie, czy sądy mogą w uprzednio wymienionych sporach sądowych dotyczących parkowania na ulicy i drodze publicznej, kiedy prawo do pobierania opłat jest przewidziane w Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawie o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i normach dotyczących wykonywania działalności komunalnej jako działalności publicznej, dokonywać doręczeń dokumentów pozwanym w innych państwach członkowskich na podstawie rozporządzenia nr 1393/2007.

Pytanie czwarte

- 25 Gdyby na podstawie odpowiedzi na uprzednio wskazane pytania zostało ustalone, że ten rodzaj parkowania wchodzi w zakres spraw cywilnych, pojawia się dodatkowe pytanie, czy chorwackie sądy są właściwe, by prowadzić postępowanie i orzekać na podstawie rozporządzenia nr 1215/2012. Zgodnie z art. 4 rzonego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego. Lecz w niniejszej sprawie pozwany jest osobą mającą miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, to znaczy w Słowenii, więc możliwe jest ustalenie jurysdykcji na podstawie art. 7 czy może art. 24 ust. 1 pkt 1 rzonego rozporządzenia. Co więcej z uwagi na zasady dotyczące jurysdykcji szczególnej na podstawie art. 7 rzonego rozporządzenia, pojawia się pytanie, czy mowa jest o odpowiedzialność umownej czy pozaumownej.
- 26 Z uwagi na to, że w chorwackim orzecznictwie stosuje się domniemanie zawarcia umowy przez sam fakt parkowania na ulicy na miejscu oznakowanym znakami poziomymi i/lub pionowymi, to znaczy uważa się, że przez sam fakt parkowania zostaje zawarta umowa, a jeśli nie zapłaci się ceny za każdą godzinę wówczas trzeba płacić za bilet dzienny, w niniejszej sprawie pojawia się pytanie, czy domniemanie zawarcia umowy przez sam fakt parkowania i zgody na płacenie całego biletu dziennego, jeśli nie opłaci się biletu za każdą godzinę parkowania lub upłynie czas, na który bilet został opłacony, jest sprzeczne z podstawowymi zasadami dotyczącymi świadczenia usług z art. 56 TFUE i pozostałym dorobkiem prawnym, niezależnie od tego, czy właściciel pojazdu jest osobą fizyczną czy prawną?

Pytania piąte i szóste

- 27 Jeśli jest możliwe zawarcie umowy poprzez sam fakt parkowania, pojawia się kolejne pytanie o to, jakiego rodzaju jest zawarta umowa, to znaczy, czy jest to umowa, na podstawie której właściwy może być sąd chorwacki na podstawie art. 7 ust. 1 lub art. 24 rozporządzenia nr 1215/2012. To pytanie pojawia się z uwagi na motyw 15 rzonego rozporządzenia.
- 28 Zatem z uwagi na to, że w niniejszej sprawie przyjęto domniemanie, że do zawarcia umowy doszło przez sam fakt parkowania na ulicy, pojawia się pytanie, czy mamy do czynienia z umową o świadczenie usług czy z umową o najem nieruchomości, na podstawie której istniałaby jurysdykcja szczególna chorwackiego sądu czy też z umową, co do której nie jest przewidziana możliwość istnienia jurysdykcji szczególnej sądu innego państwa członkowskiego oprócz sądu zamieszkania pozwanego.
- 29 W niniejszej sprawie powód jako ten, kto udziela prawa do parkowania, tylko oznaczył miejsca parkingowe na ulicy i pobiera opłaty za parkowanie, więc pojawia się pytanie, czy jest to usługa czy może najem nieruchomości. To pytanie

pojawia się z powodu wątpliwości, która zrodziła się w wyniku śledzenia orzecznictwa Trybunału. W wyroku z dnia 23 kwietnia 2009 r., *Falco Privatstiftung i Rabitsch* (C-533/07, EU:C:2009:257, t. 29), podkreślono bowiem między innymi, że pojęcie usług oznacza co najmniej, że strona, która je świadczy, wykonuje określoną czynność, to znaczy, że wykonuje odpłatnie określoną czynność, więc jest wątpliwe, czy samo oznakowanie miejsca parkingowego, pobieranie opłat w parkometrach i kontrola, czy bilet został opłacony, jest wystarczającą czynnością, aby przedmiotową umowę można uznać za umowę o świadczenie usług.

- 30 Następnie w wyroku z dnia 14 listopada 2013 r., *Krejci Lager & Umschlagbetriebs* (C-469/12, EU:C:2013:788) Trybunał podkreślił, że umowa składu implikuje określoną czynność polegającą co najmniej na przyjęciu rzeczy ruchomych, ich przechowywaniu w bezpiecznym miejscu oraz ich wydaniu drugiej stronie w odpowiednim stanie i że ta umowa stanowi umowę o świadczenie usług, lecz gdy umowa dotyczy wynajmu pomieszczeń, wówczas jurysdykcję wyłączną mają sądy państwa członkowskiego, w którym nieruchomości się znajduje.
- 31 Parkowanie w niniejszej sprawie miało miejsce w Zadarze, Chorwacja, więc istnieje związek między tą umową i sądem chorwackim (pierwszą instancją byłby *Trgovački sud u Zadru* [sąd gospodarczy w Zadarze], a w drugiej instancji orzeka *Visoki trgovački sud Republike Hrvatske* [apelacyjny sąd gospodarczy Republiki Chorwacji]), lecz pojawia się pytanie, czy takie parkowanie jest „usługą” w rozumieniu art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012? Usługa bowiem zakłada wykonywanie przez stronę świadczącą ją wykonania określonych czynności, to znaczy wykonywania odpłatnie określonych czynności, więc pojawia się pytanie, czy czynność powoda była wystarczająca, aby uznać ją za usługę. Gdyby nie istniała jurysdykcja wyłączna chorwackiego sądu na podstawie art. 7 ust. 1 tego rozporządzenia, wówczas postępowania musiałyby być prowadzone przed sądem zamieszkania pozwanego.
- 32 Następnie z uwagi na to, że przy takim rodzaju parkowania zajmuje się określoną przestrzeń nieruchomości, istnieje opinia, że mowa jest o umowie najmu/dzierżawy w rozumieniu art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012. W niniejszej sprawie z uwagi na to, że parkowanie nie obejmuje czerpania pożytków z tego miejsca parkingowego, a tylko używanie go, możliwe jest tylko zawarcie umowy najmu, na podstawie zasad ogólnych z *Zakon o obveznim odnosima* [ustawy o zobowiązaniach].
- 33 Jednakże z uwagi na te przepisy *Zakon o obveznim odnosima* [ustawy o zobowiązaniach], można by dojść do wniosku, że niniejszy rodzaj parkowania na ulicy nie może być uznany za umowę najmu nieruchomości, ponieważ nie została zawarta umowa pisemna i w ogóle nie jest określony czas najmu, a opłata jest przewidziana w ciągu określonego czasu w ciągu dnia (opłaty są naliczane w trakcie określonych okresów czasu w ciągu doby, a nie przez 24 godziny) oraz nie istnieje ustawowe prawo zastawu na pojazdach zaparkowanych na tej

nieruchomości. Jednak z uwagi na to, że zajmuje się określoną częścią nieruchomości istnieją pewne podobieństwa z umową najmu, może jednak można by uznać, że chodzi o zawarcie umowy najmu i można by stosować zasadę dotyczącą jurysdykcji z art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012.

- 34 Stąd pojawia się pytanie, czy parkowanie na ulicy i drodze publicznej, gdy prawo do pobierania opłat przewiduje Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawa o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i normy dotyczące wykonywania działalności komunalnej jako działalności publicznej, a opłaty pobiera się tylko w określonym czasie w ciągu dnia, można uznać za umowę najmu w rozumieniu art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012.

Pytanie siódme

- 35 Jeśli w niniejszej sprawie nie można by zastosować uprzednio wymienionego domniemania, że do zawarcia umowy doszło przez sam fakt parkowania, pojawia się pytanie czy taki rodzaj parkowania, gdzie uprawnienie do pobierania opłat wynika z Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i jest przewidziane płacenie biletu dziennego, jeśli z góry nie opłaci biletu za każdą godzinę parkowania albo jeśli upłynie czas, za który był opłacony, można by uznać za czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego w rozumieniu art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012, kiedy to jurysdykcja chorwackich sądów istniałaby na podstawie tej szczególnej zasady. Zatem gdyby uznać, że istnieje jedna z jurysdykcji szczególnych, wówczas chorwackie sądy nie byłyby właściwe do prowadzenia postępowania, kiedy to postępowanie opiera się na pobieraniu opłat za parkowanie zgodnie z uprawnieniami z Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego], lecz zapłata mogłaby być dochodzona wyłącznie przed sądami, gdzie pozwany ma miejsce zamieszkania.
- 36 Rozporządzenie nr 1215/2012 nie zawiera szczegółowych zasad określających, co uważa się za czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego, lecz rozporządzenie nr 864/2007 w art. 2, zatytułowanym zobowiązania pozaumowne, określa, że szkoda obejmuje wszelkie następstwa wynikające z czynu niedozwolonego, bezpodstawnego wzbogacenia, prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia lub culpa in contrahendo. Parkowanie, takie jak to, o którym mowa w niniejszej sprawie, mogłoby pod pewnymi warunkami być uznane za jakiś rodzaj czynu podobnego do czynu niedozwolonego, to znaczy bezpodstawne wzbogacenie lub culpa in contrahendo, z uwagi na to, że właściciel pojazdu nie zaakceptował zawarcia umowy i nie kupił biletu parkingowego w parkometrze znajdującym się w miejscu publicznym.
- 37 Gdyby w niniejszej sprawie nie można było zastosować uprzednio wspomnianego domniemania, że do zawarcia umowy doszło przez sam fakt parkowania (pytanie czwarte), pojawia się pytanie, czy taki rodzaj parkowania, gdzie uprawnienie do pobierania opłat wynika z Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego] i jest przewidziane płacenie biletu

dziennego, jeśli z góry nie opłaci się biletu za każdą godzinę parkowania albo jeśli upłynie czas, za który był opłacony, można by uznać za czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego w rozumieniu art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012.

Pytania ósme i dziewiąte

- 38 Nawiązując do uprzedniej wątpliwości, czy mamy do czynienia z odpowiedzialnością umowną czy pozaumowną, od czego zależy jurysdykcja sądu, ten sam dylemat pojawia się także w kwestii dotyczącej stosowania prawa właściwego.
- 39 W niniejszej sprawie fakt parkowania miał miejsce 30 czerwca 2012 r., to znaczy przed 1 lipca 2013 r., kiedy Chorwacja przystąpiła do Unii, więc pojawia się w pierwszej kolejności pytanie, czy rozporządzenia dotyczące kwestii stosowania prawa właściwego – rozporządzenie nr 593/2008 lub rozporządzenie nr 864/2007 – mogą mieć zastosowanie w niniejszej sprawie z uwagi na ich zastosowanie *ratione temporis*.
- 40 Uprzednio opisana wątpliwość wynika ze stanowiska Trybunału wyrażonego w postanowieniu Trybunału z dnia 5 listopada 2014 r., VG Vodoopskrba (C-254/14, ECLI:EU:C:2014:2354), w którym Trybunał stwierdził, że jest niewłaściwy do udzielenia odpowiedzi na pytanie, ponieważ okoliczności faktyczne w postępowaniu głównym miały miejsce przed przystąpieniem Chorwacji do Unii. Natomiast w wyroku z dnia 14 lutego 2019 r., Milivojević (C-630/17, ECLI:EU:C:2019:123), gdzie w postępowaniu głównym umowa została zawarta między stronami także przed przystąpieniem Chorwacji do Unii, Trybunał udzielił odpowiedzi na pytanie, ponieważ stwierdzono, że nadal istnieją określone skutki związane z tą umową i czynnościami prawnymi, które powstały w jej następstwie.
- 41 Z uwagi na wyżej wymienione wątpliwości prawne i mając na uwadze okoliczność, że w niniejszej sprawie fakt parkowania miał miejsce przed przystąpieniem Chorwacji do Unii, to znaczy 30 czerwca 2012 r. o godzinie 13:02, pojawia się pytanie, czy rozporządzenia dotyczące kwestii stosowania prawa właściwego – rozporządzenie nr 593/2008 lub rozporządzenie nr 864/2007 – mogą mieć zastosowanie w niniejszej sprawie z uwagi na ich zastosowanie *ratione temporis*.
- 42 Gdyby odpowiedź na pytanie dotyczące zastosowania *ratione temporis* była pozytywna, to znaczy jeśli Trybunał jest właściwy do udzielenia odpowiedzi w zakresie stosowania prawa materialnego, wówczas pojawia się pytanie, czy w kwestii stosowania prawa materialnego są właściwe zasady z rozporządzenia nr 593/2008 czy z rozporządzenia nr 864/2007, ponieważ w tym przypadku wątpliwość dotyczy tego, czy chodzi o odpowiedzialność umowną czy pozaumowną, z uwagi na to, że w chorwackiej praktyce stosuje się domniemanie zawarcia umowy przez sam fakt parkowania ulicy w miejscu oznakowanym

znakami poziomymi i/lub pionowymi, to znaczy uważa się, że przez sam fakt parkowania zawarto umowę, a jeśli nie zapłaci się za każdą godzinę parkowania, wówczas trzeba płacić za bilet dzienny.

- 43 W sytuacji gdyby to domniemanie nie było sprzeczne z podstawowymi zasadami dotyczącymi świadczenia usług z art. 56 TFUE i pozostałym dorobkiem prawnym Unii, niezależnie od tego czy właściciel pojazdu jest osobą fizyczną czy prawną (pytanie czwarte), pojawia się pytanie, czy w niniejszej sprawie w kwestii stosowania prawa materialnego mogą mieć zastosowanie zasady z art. 4 rozporządzenia nr 593/2008 (mianowicie w aktach sprawy nie ma dowodu, że strony ustaliły stosowanie określonego prawa).
- 44 Z jednej strony, gdyby naprawdę chodziło o umowę, pojawia się pytanie, czy w niniejszej sprawie mowa jest o umowie o świadczenie usług, to znaczy czy taka umowa parkowania może być uznana za usługę z art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 593/2008, który stanowi, że umowa o świadczenie usług podlega prawu państwa, w którym usługodawca ma miejsce zwykłego pobytu. Jeśli to nie byłaby umowa o świadczenie usług, to należy ustalić, czy chodzi o umowę najmu, przez co do takiej umowy miałyby zastosowanie zasady z art. 4 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia stanowiące, że umowa, której przedmiotem jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub prawo do korzystania z nieruchomości podlega prawu państwa, w którym nieruchomość jest położona. Gdyby w danej sprawie nie chodziło ani o umowę o świadczenie usług ani o umowę najmu, wówczas do takiej umowy miałyby zastosowanie art. 4 ust. 2 rzeczowego rozporządzenia. Lecz pojawia się pytanie, co w tej sprawie jest świadczeniem charakterystycznym, ponieważ powód zasadniczo tylko oznakował powierzchnię ulicy [przeznaczoną] do parkowania i pobiera opłaty za parkowanie, podczas gdy pozwany parkuje i płaci za parking. Gdyby uznać, że to świadczenie powoda jest świadczeniem charakterystycznym, wówczas miałyby zastosowanie prawo chorwackie, a jeśli świadczeniem charakterystycznym byłoby świadczenie pozwanego, wówczas miałyby zastosowanie prawo słoweńskie. Jednak z uwagi na to, że prawo do pobierania opłaty za parking w tym przypadku jest uregulowane przez chorwackie prawo, z którym jest zatem w ściślejszym związku, pojawia się pytanie, czy w takiej sprawie miałyby jednak zastosowanie dodatkowo zasady z art. 4 ust. 2 rzeczowego rozporządzenia.
- 45 Z drugiej strony, jeśli by nie uznać, że przez sam fakt parkowania zawarto umowę, pojawia się pytanie, czy taki rodzaj parkowania, gdzie prawo do pobierania opłat wynika z Zakon o sigurnosti prometa na cestama [ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego] mógłby być uznany za zobowiązanie pozaumowne w rozumieniu rozporządzenia nr 864/2007, przy czym te zobowiązania pozaumowne obejmują szkodę jako następstwo wynikające z czynu niedozwolonego, bezpodstawnego wzbogacenia, prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia lub culpa in contrahendo. W przypadku, gdyby takie parkowanie uznać za szkodę, wówczas na podstawie art. 4 ust. 1 rzeczowego rozporządzenia miałyby zastosowanie prawo państwa, w którym powstała szkoda. Lecz gdyby uznać takie parkowanie za bezpodstawne wzbogacenie, wówczas na podstawie art. 10 ust. 1 wymienionego rozporządzenia

miałoby zastosowanie prawo chorwackie, ponieważ zobowiązanie powstało z powodu czynu niedozwolonego pozwanego. Gdyby jednak takie parkowanie uznać za prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia, wówczas na podstawie art. 11 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia stosowano by prawo chorwackie, ponieważ zobowiązanie powstało z powodu czynu niedozwolonego pozwanego. W końcu, gdyby takie parkowanie uznać za culpa in contrahendo pozwanego, to wówczas na podstawie art. 12 ust. 1 tego rozporządzenia miałoby zastosowanie prawo chorwackie jako prawo właściwe dla zawartej umowy.

DOKUMENT ROBOCZY